

A photograph of a person wearing a bright yellow jumpsuit, standing in a field of numerous small yellow flowers. The person is slightly out of focus, and the background is a dense field of similar flowers. A white arrow points from the left towards the text.

Sociální průvodce pro rodiče
po ztrátě dítěte

Plzeň, podzim 2019

Vážení rodiče,

ocitli jste se v nesmírně těžké životní situaci. Ztráta vlastního dítěte je největší osobní bolestí, kterou člověk může prožít. Můžete mít pocit, že v současné chvíli není ve Vašich možnostech nic řešit, nebo že některé situace nejste schopni zvládnout sami.

V součinnosti sociálních pracovníků a rodičů po ztrátě dítěte vznikl tento průvodce, který Vám snad ulehčí Vaši cestu v následujících dnech a pomůže Vám zorientovat se v pojmech, úřadech a dokumentech, které budete muset vyřídit.

Prvním „záchytným bodem“ pro Vás může být klinický psycholog, krizový intervent či zdravotně-sociální pracovník nemocnice. Vaši velice těžkou životní situaci Vám dále mohou pomoci řešit pracovníci různých specializovaných organizací či městských úřadů. Neobávejte se na ně obrátit a jejich pomoc využít.

Pokud se na to necítíte dostatečně silní, požádejte někoho ze svého okolí o doprovod či telefonicky předem kontaktujte pracovníky úřadu, seznámte je s Vaší situací a dohodněte si termín schůzky.

Je nám nesmírně líto, čím musíte procházet. Nejsou slova, která by Vás nyní mohla utišit. Doufáme však, že tento průvodce Vám pomůže zorientovat se v krocích, které Vás čekají.

Hodně sil do následujících dní Vám přeje kolektiv autorů.

Dítě mrtvě narozené (dítě živě narozené, které zemřelo po porodu)

Určení, zda se dle výkladu zákona jednalo ve Vašem případě o potrat či porod mrtvého dítěte, je v kompetenci ošetřujícího lékaře.

V porodnici můžete požádat o pomoc **zdravotně-sociálního pracovníka**, který Vám předá potřebné informace k vyřizování náležitostí spojených s úmrtím.

Psycholog nebo lékař s Vámi probere, zda máte zájem o vypravení pohřbu. **Možnost vyjádřit se máte cca do dvou dnů.** Ve chvíli, kdy je předán „List o prohlídce zemřelého“, počíná běžet lhůta na rozhodnutí o tom, jak bude po porodu naloženo s tělíčkem dítěte. Dostanete formulář, který bude třeba vyplnit. Rozhodnete se, zda zpopelnění bude zařizovat nemocnice, či zda si sjednáte Pohřební službu.

Rodný list, úmrtní list, pojmenování dítěte

Ještě v porodnici Vás osloví zdejší matrikář, který s Vámi vyplní potřebné dokumenty. Bude potřebovat znát Vaše osobní údaje. Bude záležet na Vás, zda chcete dítě pojmenovat. Podklady pro vystavení rodného listu (případně také úmrtního listu) zasílá nemocnice na příslušný matriční úřad podle místa narození či úmrtí dítěte. Na vystavení rodného listu má matrika lhůtu 30 dní. Při dodání všech potřebných dokladů vystaví rodný list dříve.

- ▶ Pokud dítě zemřelo před narozením, bude v poznámce rodného listu uvedeno, že se jedná o mrtvě narozené dítě. V tomto případě je vydán pouze rodný list.
- ▶ Pokud se dítě narodilo živé a zemřelo po porodu, matrika vystaví rodný list i úmrtní list.

Doklady potřebné k vydání rodného listu

- ▶ Hlášení o narození dítěte (předá porodnice přímo matrice).
- ▶ Doklad totožnosti rodičů (OP, pas, u cizinců povolení k pobytu).
- ▶ Oddací list, pokud jsou rodiče sezdáni.
- ▶ Prohlášení o jménu a příjmení dítěte (pokud se rodiče rozhodnou dítě pojmenovat).
- ▶ Pokud dítě zemřelo před narozením a rodiče nejsou sezdáni, otec nemůže být v rodném listu uveden (pokud před porodem nemá vyřešené otcovství).

Doklady potřebné k vydání úmrtního listu

- ▶ List o prohlídce zemřelého (předá nemocnice přímo matrice).
- ▶ Průkaz totožnosti osoby, která žádá o vydání úmrtního listu.
- ▶ Rodný list dítěte.

Organizace pohřbu

- ▶ Pokud máte zájem o vypravení pohřbu, bude Vám předán kontakt na Šiklův ústav patologie (ŠÚP) FN Plzeň-Bory, Dr. E. Beneše 13, 305 99 Plzeň, kde se domluvíte na dalším postupu.
 - ▷ Tělíčko zemřelého dítěte je uloženo v ŠÚP FN Plzeň-Bory, zde si jej také vyzvedává Vámi vybraná pohřební služba, která zajistí pohřeb dle Vašich představ.
- ▶ Pokud pohřeb nebudete chtít, sdělíte to na porodnickém oddělení.
 - ▷ ŠÚP FN Plzeň-Bory dostane z porodnického oddělení informaci, že rodiče nemají zájem o vypravení pohřbu.
 - ▷ Tělíčko zemřelého dítěte je uloženo v ŠÚP FN Plzeň-Bory, který zajistí předání ke kremaci.

Doklady potřebné k vypravení pohřbu

- ▶ Doklad totožnosti objednatele pohřbu.
- ▶ Rodný list dítěte (pouze pokud je k dispozici, pohřební služba převezme z ŠÚP FN Plzeň-Bory tělíčko dítěte k pohřbení i na základě Listu o prohlídce zemřelého).

Hmotné dávky

Žádost o dávky státní sociální podpory (porodné, pohřebné, případně rodičovský příspěvek) je možné podat na předepsaném tiskopise, a to na příslušné pobočce úřadu práce (podle trvalého bydliště).

1 / Porodné

Nárok na porodné vzniká u prvního a druhého dítěte v případě, když se dítě narodilo živé a při splnění podmínky, že příjmy rodiny nejsou vyšší než 2,7 násobek životního minima (současná výše – při 1. dítěti – 13 000 Kč, při druhém 10 000 Kč). Toto platí, i pokud dítě zemře při porodu nebo po porodu.

K vyřízení budete potřebovat

- ▶ Formulář – Žádost o porodné (ten Vám vydá příslušná pobočka úřadu práce nebo si žádost můžete stáhnout na internetových stránkách)
- ▶ Doklad o výši čtvrtletního příjmu společně posuzovaných osob (ten Vám vydá příslušná pobočka úřadu práce nebo si žádost můžete stáhnout na internetových stránkách: <https://formulare.mpsv.cz/okdavky>)
- ▶ Průkazy totožnosti společně posuzovaných osob, u dětí do 15 let rodný list
- ▶ Rodný list dítěte (zemřelého dítěte).

2 / Pohřebné

Na pohřebné má nárok osoba, jež vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti – nemusí se vždy nutně jednat o rodiče. Dávka je jednorázová, na příjmech

nezávislá, stanovena pevnou částkou 5 000 Kč. Nárok na její výplatu trvá do jednoho roku od pohřbu dítěte.

K vyřízení budete potřebovat

- ▶ Formulář – Žádost o pohřebné (ten Vám vydá příslušná pobočka úřadu práce nebo si žádost můžete stáhnout na internetových stránkách: <https://formulare.mpsv.cz/okdavky>)
- ▶ Váš průkaz totožnosti.
- ▶ Rodný list dítěte.
- ▶ Úmrtní list dítěte (u živě narozeného dítěte).
- ▶ Fakturu za vystavení pohřbu (dodá pohřební služba).
- ▶ Doklad o zaplacení nákladů spojených s vypravením pohřbu (doklad o zaplacení faktury).
- ▶ Doklad o zpopelnění nebo uložení do hrobu.

3 / Peněžitá pomoc v mateřství (PPM)/mateřská dovolená (MD)

- ▶ Nárok vzniká při splnění podmínky účasti na nemocenském pojištění (po dobu alespoň 270 dnů v posledních dvou letech před porodem).
- ▶ Pokud se dítě narodilo mrtvé, zemřelo při nebo krátce po porodu – má žena nárok na 14 týdnů mateřské dovolené.
- ▶ Celkově nesmí být MD kratší než 14 týdnů a nesmí skončit dříve než 6 týdnů od narození dítěte.
- ▶ Pokud dítě zemře v pozdějším období, ale ještě v průběhu čerpání MD, má matka nárok ještě na dva týdny MD ode dne úmrtí dítěte.

O zkrácení mateřské dovolené a tedy i zkrácení doby čerpání PPM informujte svého zaměstnavatele a příslušnou pobočku okresní správy sociálního zabezpečení. Bude třeba se dostavit osobně, předložit rodný list dítěte.

4 / Rodičovský příspěvek (RP)

- ▶ Žádost o RP se podává před ukončením pobírání PPM nebo v případě, že rodič neměl na PPM nárok, žádá o RP již ode dne narození dítěte.
- ▶ Žádost se podává na úřadu práce podle trvalého bydliště.

- ▶ Pokud dítě zemřelo ještě před porodem, při porodu nebo krátce po něm – nárok na RP nevzniká (pokud dítě žije byť jeden den, nárok na RP v tom měsíci vznikne).
- ▶ Pokud dítě zemře v průběhu čerpání, náleží rodiči RP naposledy za kalendářní měsíc, kdy dítě zemřelo.

5 / Dočasná pracovní neschopnost

- ▶ Pokud narození dítěte spadá do zákonné definice potratu, nárok na mateřskou dovolenou nevzniká.
- ▶ To, zda se jednalo o potrat nebo porod, určuje lékař a zároveň může vystavit potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti.
- ▶ Nárok na ošetřování člena rodiny (OČR) zde nevzniká.

Kde můžete hledat pomoc

Pomoc (podpora, provázení) klinického psychologa ve FN Plzeň

- ▶ Gynekologicko-porodnická klinika a Neonatologické oddělení ve FN Plzeň má k dispozici svého **klinického psychologa, mimo pracovní dobu je zajištěna pomoc tzv. krizového intervenanta** (na oddělení se dostaví do jedné hodiny).
- ▶ Pomoc psychologa nabízí zdravotní personál, kde je žena/matka hospitalizována – ta buď nabídku přijme, nebo odmítne.
- ▶ Psycholog nabízí pomoc v různých situacích a obdobích.
- ▶ Psycholog citlivě probírá s matkou/rodiči, zda chtějí dítě vidět – rozloučit se s ním, řeší, zda budou chtít vypravit pohřeb.
- ▶ Psycholog nabízí program provázení – podpůrné terapie, adaptace na ztrátu, program trvá cca 3 měsíce, matka (někdy i otec) dochází k psychologovi do FN Lochotín cca 1× za 14 dní, frekvence návštěv se postupně snižuje (dle individuální potřeby).
- ▶ Psycholog nebo zdravotní personál oddělení informuje o možnosti sociálního poradenství zdravotně – sociální pracovnice ve FN Plzeň.

Kdo další může pomoci

Existuje mnoho organizací, které pomáhají rodičům po perinatální ztrátě dítěte. Můžete se na ně obrátit.

▶ Krizové linky

<http://www.krizova-pomoc.cz/kontakty/seznam-linek-duvery-pro-ce-lou-populaci>

- ▶ **o. s. Plzeňská zastávka – Poradna perinatální ztráty** – poradenství, provázení, terapeutická podpora pro rodiče po ztrátě dítěte.

<http://www.plzenskazastavka.cz/>

- ▶ **Prázdná kolébka** – projekt spolku Dlouhá cesta. Cílem je poskytovat podporu a pomoc rodinám, kterým zemřelo dítě před porodem či krátce po něm.

<http://www.prazdnakolebka.cz/>

▶ Dlouhá cesta

www.dlouthacesta.cz

- ▶ **Cesta domů** – v rámci služby Poradny (Praha) poskytují perinatální poradenství, provázení při sdělení nepříznivé diagnózy dítěte. Podpora při hledání způsobu rozloučení s dítětem.

<https://www.cestadomu.cz/>

- ▶ **Perinatální hospic** – poradenství pro rodiny, jejich blízké, zdravotníky a další profesionály, kteří o rodinu pečují.

<https://perinatalihospic.cz/>

- ▶ **Dítě v srdci, z. s.** – perinatální hospic. Doprovázení rodin, perinatální paliativní péče. Hlavní sídlo – Kostelec nad Orlicí.

<http://www.ditevsrdci.cz/>

- ▶ **Tobit** – účelem spolku je pohřbívat opuštěné děti zemřelé před narozením, napomáhat jejich rodičům, podporovat registraci intrauterinního úmrtí na matrice.

<http://tobit.cz/>

Svépomocné skupiny

Ač máte pocit, že jste v tom sami, opak je pravdou, můžete kontaktovat některou ze „svépomocných skupin“, kde jistě najdete útěchu a pochopení.

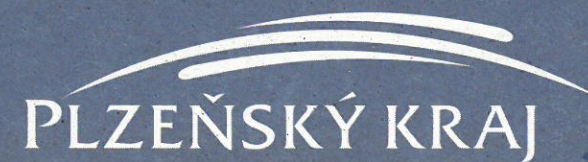
► **Prázdná náruč** – uzavřená skupina www.emimino.cz

Poděkování za součinnost na tvorbě Sociálního průvodce patří:
Krajskému úřadu Plzeňského kraje – oddělení vnitřních věcí,
Fakultní nemocnici Plzeň – oddělení sociální péče,
Úřadu práce – kontaktní pracoviště Plzeň – odboru nepojistných sociálních dávek
a truchlícím rodičům, kteří se podělili o svoji bolestnou zkušenost.

Sociálního průvodce vytvořili pracovníci Krajského úřadu Plzeňského kraje – oddělení sociálních věcí.

Plzeň, podzim 2019

PLZEŇSKÝ KRAJ